

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
SPECJALNEGO OŚRODKA
WYCHOWAWCZEGO
ZGROMADZENIA SIÓSTR
ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO
IM. MATKI CELINYBORZĘCKIEJ
W MOCARZEWIE**

„Mów dziecku, że jest dobre, że umie, że potrafi(...)

Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat.”

Janusz Korczak

Specjalny Ośrodek Wychowawczy ma swoją długą i piękną tradycję. Istnieje od 15 września 1957r. w którym wychowywało się wiele pokoleń dziewcząt i chłopców niepełnosprawnych intelektualnie. Ośrodek jest otwarty dla wszystkich dzieci niepełnosprawnych niezależnie od wyznania.

Hasło „Miłością i Prawdą”, wynika z doświadczeń pokoleń i jest wpisane w powołanie i charyzmat Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego. Wyrasta z Ewangelii, której wartość jest niepodważalna i zawsze była, jest i będzie kulturotwórcza. Jest to program wychowania integralnego, którego główną cechą jest szacunek i troska o wszechstronny rozwój wychowanka.

Wychowanie w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym w Mocarzewie to pomoc niesiona wychowankom w ich rozwoju, w procesie odkrywania swojej zdolności, umiejętności i zainteresowań. Wychowawca pomaga dziecku w trudzie poznawania i przemiany siebie, tworzeniu nowego człowieka zdolnego do miłości Boga i ludzi.

Cele wychowawcze można określić w następujący sposób:

- *Wychowanie do wiary i życia z Bogiem*
- *Wychowanie do umiejętności przyjmowania miłości Boga i dzielenia się nią z innymi*
- *Wychowanie do wartości ewangelicznych*
- *Wychowanie do umiejętności oceny swego postępowania i pracy nad sobą na miarę możliwości wychowanka*
- *Wychowanie do okazywania szacunku względem siebie i innych*
- *Wychowanie do realnego życia w grupie, rodzinie i społeczeństwie.*

Wychowanie takie ma cel dążenia do pełnej dojrzałości ludzkiej, spotkania z Chrystusem i przynależności do Kościoła i społeczeństwa.

Przedmiotem działań Ośrodka jest uczeń a nie klasa, osoba ludzka a nie zbiorowość. Wychowawcy i nauczyciele wychowują zarówno przez własne postawy, codzienne zachowanie, jak i celowe działania. Wspólnie starają się tak ukształtować wychowanka, aby:

- odkrył prawdę o Bożej Miłości,
- odpowiedział na tę Miłość przez wierność swego życia prawdom Bożym zawartym w Ewangelii,
- uświadomił sobie niepowtarzalność i jedyność swojego istnienia, piękno powiązań z innymi ludźmi
- odnalazł swoje miejsce w społeczeństwie, świecie i Kościele,
- był dobrym człowiekiem i chrześcijaninem

MISJA OŚRODKA

Misja Ośrodka polega przede wszystkim na zaufaniu w możliwość rozwoju każdego dziecka, na okazywaniu mu zainteresowania i uwagi.

Dziecko musi czuć, że jest kochane, że jest „**dobrze, że umie, że potrafi.**” Powołaniem każdego wychowawcy jest traktowanie dziecka, jako „niepowtarzalnego Daru” i odkrywanie wartości ukrytych w jego wnętrzu.

Dziecko karmione obojętnością lub stanowiące przedmiot rozczarowania dorosłych, traci zaufanie do samego siebie, czuje się bezużyteczne, dręczy je poczucie winy z powodu własnego istnienia, dlatego też zadaniem ośrodka jest niesienie dziecku nadziei, miłości, która nawet, jeżeli potrzebuje słowa, jest przede wszystkim niewerbalna. Realizuje się ona poprzez postawę wychowawcy, spojrzenie, uśmiech, gest, sposób prowadzenia lekcji, oceniania pracy i wysiłku dziecka, a to z kolei wyzwala ukryte w dziecku pozytywne emocje i radość w jego sercu, „**bo kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat.**”

WIZJA OŚRODKA

- Ośrodek jest otwarty dla wszystkich dzieci niepełnosprawnych , których rodzice pragną, by się w nim rozwijało
- Ośrodek przyjmuje uczniów takimi, jakimi są, doceniając dobro, jakie tkwi w każdym z nich
- Ośrodek wychowuje dziecko do świadomej i pełnej postawy chrześcijanina, człowieka, Polaka
- Troszczymy się o rozwój życia Bożego w sercu każdego dziecka
- Ośrodek stwarza środowisko wychowawcze charakteryzujące się klimatem rodzinnym, pogodą, radością i zaangażowaniem
- Ośrodek stwarza warunki, aby każde dziecko było w pełni sobą i żyło w radości pod wejrzeniem Boga, który jest kochającym Ojcem
- Dostrzegamy potrzeby, możliwości i ograniczenia każdego dziecka i pracujemy z nim w oparciu o indywidualne plany rozwojowe
- Razem z rodzicami i całą społecznością ośrodka tworzymy jednolity front oddziaływań wychowawczych
- Ośrodek zwraca szczególną uwagę na wypracowanie pojęcia „dobra wspólnego” i poszanowanie jego wartości
- Angażujemy się całym życiem we wszechstronny rozwój wychowanków i dzięki temu jesteśmy wiarygodnym wzorem osobowym

Realizację programu może zapewnić tylko wychowanie integralne. Obejmuje ono wszystkie sfery osobowości wychowanka i aspekty jego życia. Dotyczy to kształtowania duszy, intelektu, psychiki, woli, świata wartości, relacji międzyludzkich i szacunku do własnego ciała.

Program wychowawczy Ośrodka przejawia się w następujących obszarach:

- Wychowanie religijne
- Wychowanie moralne
- Wychowanie w zakresie sfery emocjonalnej
- Wychowanie rozumu
- Wychowanie woli
- Wychowanie estetyczne
- Wychowanie fizyczne
- Wychowanie społeczne
- Wychowanie patriotyczne

WYCHOWANIE RELIGIJNE

CELE	ŚRODKI
▪ Wdrażanie do życia modlitwy, Liturgii i życia sakramentalnego, do kształtowania więzi z Bogiem i Maryją Matką Jezusa ▪ Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła w duchu Ewangelii ▪ Wychowanie do wspólnoty Kościoła ▪ Wychowanie do umiejętności przyjmowania miłości Boga i dzielenia się nią z innymi .	▪ Codzienna modlitwa: rano, wieczór, oraz wspólna przed obrazem błogosławionej Matki Celiny Boreckiej – przed obiadem ▪ Przygotowanie do przyjęcia sakramentów I Komunii Św., Sakramentu pokuty, Bierzmowania ▪ Uczestniczenie w nabożeństwach z okazji świąt państwowych, kościelnych, świąt wynikających z tradycji szkoły ▪ Uczestniczenie w lekcjach katechezy ▪ Organizowanie apeli i konkursów o tematyce religijnej ▪ Co miesięczna Msza Św. z sakramentem pokuty ▪ Uczestnictwo w rekolekcjach wielkopostnych i adwentowych ▪ Uczestnictwo w nabożeństwach Maryjnych i Drodze Krzyżowej ▪ Korzystanie z katolickich programów telewizyjnych i videoteki, zawierającej filmy religijne fabularne lub dokumentalne ▪ Uczestnictwo w centralnych uroczystościach w kościele parafialnym ▪ Pielgrzymki dziękczynno błagalne do Sanktuariów Maryjnych

WYCHOWANIE MORALNE

CELE	ŚRODKI
■ Wychowanie do odróżniania dobra od zła ■ Wychowanie do umiejętności oceny swego postępowania i pracy nad sobą na miarę możliwości wychowanka ■ Wychowanie do dobroci ■ Wychowanie do pracy ▪ Wychowanie do okazywania szacunku względem siebie i innych ▪ Wychowanie do realnego życia w grupie, rodzinie i społeczeństwie	■ Rozmowy korygujące złe zachowania, przykłady, wzory ▪ Oddziaływanie na uczniów poprzez własną postawę etyczno-moralną (wychowawca -świadkiem wiary) ▪ Walka z wulgaryzmami słownymi ▪ Kierowanie się w życiu wiarą i kulturą ▪ Niwelowanie przejawów nietolerancji ▪ wdrażanie do postępowania ustalonych norm i zasad moralnych określonych w Dekalogu, Ewangelii i Statucie Szkoły ▪ Realizowanie chrześcijańskiego typu wychowania w oparciu o Ewangelię poprzez: rekolekcje, dni skupienia, bogacenie wiedzy religijnej, zapoznavanie się z postaciami świętych, uczestniczenie w Drodze Krzyżowej, organizowanie spotkania opłatkowego i spotkania wielkanocnego, udział w nabożeństwach różańcowych w październiku ▪ Ocena własnego zachowania i ocena zachowania grupy rówieśniczej ▪ Praktykowanie różnych form pomocy najsłabszym kolegom i koleżankom, wyjście z pomocą potrzebującym w najbliższym środowisku ▪ Pomoc i akceptacja osób izolujących się od grupy ▪ Okazywanie szacunku starszym ▪ Używanie form grzecznościowych ▪ Odpowiedzialność za zlecone zadania i wykonywania ich ▪ Szacunek do przyrody

WYCHOWANIE W ZAKRESIE SFERY EMOCJONALNEJ

CELE	ŚRODKI
▪ Kształtowanie sfery uczuciowej, umiejętności panowania nad złością, humorami i nastrojami ▪ Kształtowanie wrażliwości i delikatności w relacjach, zachowaniach ▪ Kształtowanie umiejętności Współczucia ▪ Kierowanie uczuć ku wyższym wartościom, ku ideałom ▪ Kształtowanie umiejętności właściwej motywacji do nauki, pracy i życia	▪ Kształtowanie równowagi emocjonalnej oraz pomoc w radzeniu sobie z nastrojami i emocjami ▪ Zapoznavanie się z sytuacją rodzinną wychowanków i dostosowanie do nich zindywidualizowanych działań ▪ Uczestniczenie w życiu kulturalnym ▪ Uczestniczenie w życiu religijnym ▪ Rozróżnianie podstawowych wartości dobra i piękna ▪ Kontrolowanie własnych emocji ▪ Przestrzeganie ustalonych norm postępowania (życzliwość, otwartość, wyrozumiałość) ▪ Uczestniczenie w zajęciach teatralnych ▪ Rozwiązywanie problemów grupy w obrębie własnego środowiska danej grupy ▪ Pielęgnowanie przyjaźni ▪ Uczestniczenie w życiu religijnym ▪ Utrzymywanie w miarę możliwości kontaktów z absolwentkami ▪ Poznanie przez wychowawcę sytuacji rodzinnej wychowanka i dostosowanie działań w indywidualny sposób ▪ Rozmowy umożliwiające wychowankom wzajemne na siebie otwarcie, szczególnie dostrzeganie drugiego człowieka ▪ Praca w kołach zainteresowań, rozwijających sprawność manualną i intelektualną ▪ Nagradzanie jako wzmacnianie pozytywne ▪ Ukazywanie wzorów osobowych w rzeczywistości współczesnej z historii, Ewangelii, literatury.

WYCHOWANIE ROZUMU

CELE	ŚRODKI
■ Kształtowanie prawidłowych ocen ■ Kształtowanie postawy roztropności, czyli tzw. zdrowego rozumu ■ Kształtowanie do odpowiedniego korzystania z osiągnięć współczesnej techniki	■ Racjonalizacja procesu nauczania i wychowania w czasie każdych zajęć ■ Odróżnianie dobra od zła ■ Wypowiadanie własnego sądu o postępowaniu różnych bohaterów ■ Korzystanie z komputera na miarę możliwości

WYCHOWANIE WOLI

CELE	ŚRODKI
■ Wychowanie do umiejętności określania prostych zadań i wartości ■ Kształtowanie umiejętności gospodarowania wolnym czasem, prostą organizacją pracy ■ Kształtowanie umiejętności zaangażowania się w służbę innym ■ Odkrywanie i kształtowanie zdolności twórczych ■ Kształtowanie wyobraźni	■ Tworzenie z wychowankami rozkładu dyżurów (sprzątanie łazienki, sypialń, usługiwanie na jadalni) ■ Umiejętność dzielenia się z innymi swoimi rzeczami ■ Konsekwentne egzekwowanie powierzonych zadań ■ Pomoc wychowawcy w realizacji zadań kształcących systematyczność i pełną dojrzałość wychowanka

WYCHOWANIE ESTETYCZNE

CELE	ŚRODKI
▪ Wychowanie do estetyki: troski o piękno najbliższego otoczenia domu, Ośrodka, miejsca pracy, własnego wyglądu, stroju ▪ Ukazywanie roli piękna i dobra w życiu każdego człowieka ▪ Kształtowanie wrażliwości estetycznej ▪ Odkrywanie piękna i świata jako dzieła Bożego, ukazywanie piękna przeżywania Liturgii, Sztuki, muzyki	▪ Ukazywanie piękna bohaterów historycznych, literackich i świętych, z Ewangelii ▪ Zapoznanie z historią kraju poprzez wycieczki od najbliższego środowiska do różnych miast, zwiedzanie zabytków historycznych, muzealnych ▪ Troska o rozwój mowy i porozumiewania się werbalnego ▪ Uczestnictwo w kulturze ▪ Zajęcia w kółkach zainteresowań mające na celu wyzwolenie możliwości twórczych (Załącznik nr 1) ▪ Stworzenie możliwości słuchania muzyki relaksacyjnej ▪ Nauka tańców ludowych, klasycznych ▪ Kształtowanie umiejętności wybiórczego korzystania z przekazów medialnych (telewizja, video, film), które często proponują negatywne wzorce i zachowanie ▪ Dbanie o odpowiedni wygląd, stosowny do sytuacji, pory dnia (estetyczny strój szkolny, fryzura) ▪ Wykorzystywanie wyposażenia internatu zgodnie z przeznaczeniem ▪ Dbłość o czystość własnego miejsca pracy oraz otaczającego nas środowiska ▪ Troska o estetykę postaw i gestów, zachowań w różnych sytuacjach społecznych ▪ Troska o estetykę pomieszczeń w Placówce

WYCHOWANIE FIZYCZNE

CELE	ŚRODKI
■ Troska o zdrowie i rozwój fizyczny ■ Troska o higienę i bezpieczeństwo ■ Profilaktyka zdrowia, rehabilitacja, działania korekcyjne i kompensacyjne ■ Wykorzystanie moralnych aspektów sportu ■ Poznanie podstawowych zasad funkcjonowania własnego organizmu ■ Realizacja programu profilaktycznego Placówki	▪ Działalność kółka sportowego ▪ Zajęcia ruchowe dla dzieci mniej sprawnych ▪ Uczestnictwo w zawodach Międzygrupowych i organizowanych przez inne placówki i organizacje ▪ Korzystanie ze sprzętu sportowego ▪ Systematyczne badania lekarskie ▪ Troska o dobre wyposażenie gabinetu lekarskiego, apteczki Ośrodka ▪ Zapewnienie stałej opieki Pielęgniarskiej ▪ Wdrażanie do szczególnej troski o dzieci chore ▪ Wdrażanie do samodzielnego uprawiania aktywności ruchowej ▪ Szczepienia ochronne ▪ Profilaktyka stomatologiczna ▪ Zajęcia z zakresu przygotowania do życia w rodzinie i środowisku je otaczającym poza Ośrodkiem ▪ Organizowanie okresowych pogadek profilaktycznych prowadzonych przez pielęgniarkę ▪ Troska o higienę pracy (organizację czasu zajęć, organizację wolnego czasu) ▪ Rozmowy, pogadanki indywidualne, grupowe o szkodliwości uzależnień (alkoholizm, palenie papierosów) ▪ Przestrzeganie zasad i przepisów BHP, systematycznie prowadzona kontrola zabezpieczeń urządzeń i pomieszczeń

WYCHOWANIE SPOŁECZNE

CELE	ŚRODKI
▪ Wychowanie do odpowiedzialności za innych, środowisko, grupę, małą i wielką ojczyznę ▪ Wychowanie do szacunku i tolerancji ▪ Uwrażliwianie i zachęcanie do działania na rzecz ubogich rodzin, niepełnosprawnych, odrzuconych, głodujących ▪ Zapobieganie patologii społecznej, podejmowanie działań profilaktycznych ▪ Wdrażanie do życia w przyjaźni	▪ Uświadomienie i przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych ▪ Doskonalenie umiejętności współżycia i współdziałania poprzez dzielenie się z innymi w dziedzinie materialnej i duchowej ▪ Odnoszenie się z szacunkiem do drugiego człowieka ▪ Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego poruszania się na drogach, przejścia dla pieszych-sygnalizacja świetlna ▪ Spotkanie z policjantem w ramach bezpiecznej szkoły ▪ Udział w akcjach „Sprzątanie świata”, „Święto Ziemi” ▪ Przybliżenie uczniom w różnych sytuacjach problematyki ochrony środowiska ▪ Przekazywanie wiedzy o społeczeństwie podczas zajęć pogłębiających wiedzę szkolą ▪ Uczestnictwo w różnych spotkaniach integracyjnych

WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE

CELE	ŚRODKI
■ Kształtowanie szacunku i miłości do symboli narodowych, dziedzictwa, kultury, historii ■ Przekazywanie i pielęgnowanie tradycji narodowych	■ Przekazywanie wartości patriotycznych na wszystkich zajęciach a szczególnie związanych ze świętami narodowymi ■ Wycieczki, poznanie historii i kultury ojczystej ■ Ukazywanie bohaterów narodowych ■ Modlitwa za ojczyznę ■ Uroczyste obchodzenie świąt religijnych i narodowych oraz rocznic związanych z istnieniem Ośrodka wraz ze szkolnym poczem sztandarowym

ROLA IDEAŁÓW W WYCHOWANIU

W wychowaniu konieczne jest ukazywanie ideałów. Nie wystarczy pokazywać wzory, wpajać pewne zasady i normy. Dziecko musi widzieć cel, ideał, ku któremu zmierza, który mobilizuje jego siły, wyrabia wolę, który porywa myśl i serce.

Ideał to uznanie dobra, ku któremu koncentruje się wola i cały wysiłek pracy nad sobą. Brak ideału powoduje zniechęcenie, zmęczenie, zagubienie. **Ideał musi być dostosowany do wieku** i możliwości intelektualnych każdego wychowanka. W pracy z dziećmi upośledzonymi umysłowo musi on być utożsamiony z kimś. Dlatego wielką rolę odgrywają wzory osobowe, dobre przykłady z literatury czy też życia przedstawione w formie właściwej dla wieku wychowanka.

CECHY WYCHOWANIA, STYL PRACY WYCHOWAWCZEJ

Wychowanie w szkole opiera się na mądrości, która stanowi podstawowy punkt odniesienia dla każdego pracującego z dzieckiem. Każdy więc kieruje się Ewangelicznym systemem wartości i stara się go przekazywać. Jedną z podstawowych cech tego wychowania jest personalizizm, który dyktuje szacunek do godności osoby wychowanka jako dziecka Bożego, bez względu na jego wiek, niepełnosprawność, pochodzenie społeczne, uwarunkowania naturalne, zachowanie.

Wielki szacunek dla człowieka, dla życia, dla rodziny to podstawowa cecha tego wychowania. Drugim istotnym elementem jest zaufanie, jakim wciąż na nowo obdarzany jest wychowanek. Zaufaniu temu towarzyszy cierpliwość, wyrozumiałość i długomyślność wychowawcy, jego wielka miłość i dobroć, która nie wyklucza konsekwencji - zawsze jednak z zachowaniem perspektywy wspinałomyślności będącej odbiciem Miłosierdzia Bożego. Wychowanie to zakłada poszanowanie wolności i indywidualności dziecka. Podejście nauczyciela-wychowawcy cechuje optymizm, pogoda a nawet radość, jednocześnie zaś odwaga. Kolejną cechą wychowania jest elastyczność, umiejętność dostosowania metod, technik i form wychowawczych do konkretnej sytuacji. Integralność tego wychowania wyraża się w nierozzerwalnym połączeniu tego, co Boskie z tym, co ludzkie, wiary z życiem, religii z kulturą. Cechą wychowania jest także zapobieganie złu, które dokonuje się dzięki twórczej, pedagogicznej obecności wychowawcy. Wychowanie to otwarte jest na wspólnot, środowisko Kościoła. Jest wychowaniem do dojrzałości ludzkiej i chrześcijańskiej.

POSTAWA WYCHOWAWCY

Ponieważ wychowawca jest osobą niezastąpioną i mającą ogromny wpływ na wychowanie, dlatego też i wobec niego stawia się wysokie wymagania. On sam ma być przykładem dla swoich wychowanków, siłę i światło czerpiąc z modlitwy a wzór z Najlepszego Wychowawcy, jakim jest Chrystus. Nauczyciel-Wychowawca powinien sam nie ustawać w dążeniu do chrześcijańskiej doskonałości, w pracy nad sobą w pogłębianiu więzi z Bogiem i podnoszeniu swoich kwalifikacji. Powinien być prześląknięty wiarą w sens wykonywanej pracy i szczerą miłością do powierzonych mu osób. Powinna cechować go roztropność, dyskrecja, szczodrość, umiejętność przewidywania.

SKUTECZNOŚĆ PROGRAMU

Program wychowawczy będzie skuteczny, jeśli każdego roku będzie poddany ocenie:

- na ile został zrealizowany w jego wymiarze ogólnym lub w tej części, w której został przyjęty na Radzie Pedagogicznej po opracowaniu Roczego Planu Pracy na początku roku szkolnego.
- w jakim stopniu jest aktualny w zmieniającej się rzeczywistości

Program o tyle będzie skuteczny o ile jego twórcy i realizatorzy będą żyli zawartymi w nim wartościami.

Rada Pedagogiczna

Zatwierdzam

